

การตั้งกรมพระองค์เจ้าโสณบัณฑิต

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ รตน โกสินทร์ ศักดิ์ ๑๑๑ เวลาบ่าย เจ้าพนักงานได้จัดตั้งแทนมณฑล แลตั้งเครื่องต่าง ๆ ที่วังพระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้า โสณบัณฑิต ตามธรรมเนียมพิธีตั้งกรม

หนึ่ง พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้า โสณบัณฑิต ได้ทรงอัญเชิญพระบรมวงษานวงษ์ ข้าราชการ ผู้ที่มีโต๊ะจีนเครื่องบูชาให้จัด โต๊ะมาตั้งแต่งเป็นที่ครึกครื้นในงานนี้ด้วย แลทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน โต๊ะของหลวงไปตั้งเป็นเกียรติยศ

การตั้งปวงนี้ ได้จัดพร้อมเสร็จ ณวันที่ ๔ นั้น ครั้นเวลาเช้าค่ำ พระสงฆ์ราชาคณะผู้ใหญ่ ๑๐ องค์ มีพระเจ้าบรมวงษ์เธอ กรมสมเด็จพระปวเรศวริยาลง กรมพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนวัชรินทรานวโรต เป็นต้น เจริญ พระพุทธรูป เวลาบ่ายเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน โดยรถพระที่นั่ง ไปประทับวัง พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้า โสณบัณฑิต พร้อมด้วยพระบรมวงษานวงษ์ ซึ่งไปประชุมสโมสรเพื่อเป็น สวัสดิ์มงคล แต่ พระองค์เจ้า โสณบัณฑิต ในการที่จะเลื่อนพระเกียรติยศเป็น พระองค์เจ้าต่าง กรม เวลา ๒ บ่ายเสด็จพระราชดำเนินกลับสู่พระบรมมหาราชวัง แล้วมีการตัดสินขึ้นเครื่อง โต๊ะผูกใหม่แดง

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ เวลาเช้า ๔ โมง พระองค์เจ้า โสณบัณฑิต ได้ถวายอาหารโศลกขาด แก่พระสงฆ์ที่วัดมณเฑียรนิมิตต์แล้ว เวลาบ่าย โมง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรงเครื่อง อย่าง จักรกรั บรมราช วงษ์ เสด็จพระราชดำเนิน โดยกระบวนรถ พระที่นั่ง พร้อมด้วย ทหารม้าแลราชองครักษ์หน้าตามเสด็จ ไปประทับวัง พระองค์เจ้า โสณบัณฑิต พระบรมวงษานวงษ์ ข้าราชการ ผู้ใหญ่ผู้น้อยเล่า ตลอดจน ขลิบ พระบาทพร้อมกัน พอได้เวลาพระฤกษ์ พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้า โสณบัณฑิต ผลักผ้าทรง แลทรงฉลอง พระองค์ชาว เสด็จสู่แทน สรงน้ำ พระพุทธรูป พระสงฆ์ สวดไชยมงคล พนักงาน ประ โคมพินพาทย์พร้อมกัน พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลังน้ำ พระพุทธรูป พระราชทานแล้ว พระเจ้าราชวรวงษ์เธอ กรมขุนบดินทร์ไพศาลโกลน สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้า จาทรนต์วัคมี กรมพระจักรพรรดิพงษ์ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงษ์ กรมพระภาณุพันธุวงษ์วรเดช พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนเรศวริยวฤทธิกรมหมื่น อติศร อุตมเดช กรมหลวงเทเวธวงษ์วโร ประการ กรมหมื่นสมมตอมรพันธ์ กรมหมื่นนราธิปประพันธ์พงษ์ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงษ์ พระทานน้ำพระพุทธรูปแล้ว พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนวัชรินทรานวโรต สมเด็จพระพุทธรูป โฆษาจารย์ รคหน้า พระพุทธรูป แลเสนาบดี คือ เจ้าพระยารัตนบดินทร์ ที่สมหนายก พระยาภาสกรวงษ์ ที่เกษตราธิบดี พระยามนตรีสุริยวงษ์ แทนที่สมท พระกระลา โทม ถวายน้ำพระพุทธรูปเสร็จแล้ว พระบรมวงษานวงษ์แลท่านข้างในพระทาน แล ถวายน้ำพระพุทธรูป

ครั้น สรงแล้ว พระองค์เจ้า โสณบัณฑิต ผลักผ้าทรง สี่เหล็อง แก่ แล ฉลอง

พระ องค์ เยี่ยม บิณฑบาต พ้น เหลือง ตาม สี่ วัน ครั้น แล้ว
 พระบาทสมเด็จ พระเจ้า อยู่หัว เสด็จ ประทับ
 พระราช มถ์ ลังกี พร้อม คหบดี พระบรม วงษา
 นวงษ์ ข้าราชการ ผู้ใหญ่ ผู้ น้อย เฝ้า ทูล ของ
 รูด พระบาท ทลวง มหา สัตถิ ไหวหาร กรม
 พระ อาลักษณ์ อ่าน ประกาศ กระ แส พระ บรมราช
 โองการ ที่ ไปรค เกลา ใ ให้ พระ เจ้า น้อย ยาเขอ
 พระ องค์ เจ้า โสณ บดิน ทิตย เป็น พระ องค์ เจ้า
 ท่าง กรม ขบ แล้ว พระบาท สมเด็จ พระเจ้า อยู่หัว
 มี พระบรมราช โองการ ไปรค เกลา ใ ให้ พระ
 องค์ เจ้า โสณ บดิน ทิตย ไป เฝ้า นำ พระ ที่ นัง
 ทรง หลั่ง น้ำ พระ มหา สังข์ แด ทรง เจริญ แล้ว
 พระราช ทาน พระ สุปพรณ ชัตร แด ไช กำ กาย ใ
 พระ เจ้า น้อย ยาเขอ พระ องค์ เจ้า โสณ บดิน ทิตย
 เป็น กรม หมื่น พิทย ลาก พฤคมิ ชากา ทรง
 ศักติ ญา ๑๕๐๐๐ กับ คำ ประกาศ ตั้ง กรม แด
 เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ มหาจักร ภิรมม ราช
 วงษ์ แด พระ มาลา เล้า สเทิน ๑ พระ แสง ทาย
 ยี่ บั้น ผัก ก้า ไหล่ ทอง ๑ กาน้ำ เสวย ทองคำ ๑
 ยี่ระ คำ ทอง คำ สำรับ ๑ พระราช ทาน ของ เหล่า
 นี้ แล้ว พระ เจ้า น้อย ยาเขอ กรม หมื่น พิทย
 ลาก พฤคมิ ชากา ทูล เกลา ใ ถวาย คั้น ไม้
 ทอง เงิน คอก ไม้ ขูป เทียน แด ถวาย คั้น ไม้
 ทอง เงิน คอก ไม้ ขูป เทียน แด สมเด็จ พระบรม
 โอรสา ชิ ราช แลแล้ว พระ บาท สมเด็จ พระ
 เจ้า อยู่หัว เสด็จ ประทับ ไ้ระ เสวย พร้อม คหบดี
 พระ บรม วงษา นวงษ์ ซึ่ง มา ประ ชุม พร้อม กัน
 ครั้น เสวย เสร็จ แล้ว เสด็จ ประทับ คำ รัศคหบดี
 พระ บรม วงษา นวงษ์ เวลา ย่ำ ๔ โมงเศษ
 เสด็จ พระ ราช คำ เนิน กลับ สู่ พระ บรม มหา ราช วัง
 เวลา คำ มี การ ประ ชุม ราช ทูต กง ซล

ผู้แทน คอ เวอน เมนค้ต่าง ประเทศ แด คน ผู้
 ที่ ชาว ยู โรป รับ ประ ทาน อาหาร แด เห็น ว่า
 เป็นการ แส คง ความ รื่น รมย์ ใน งาน เลื่อน พระ
 เกียรติยศ นั้น

ประกาศตั้งกรม
 พระ องค์ เจ้า โสณ บดิน ทิตย

คุภมัตถ์ พระ พุทธ สาสน กาล เป็น อภิศ
 ภาคล่วง แล้ว ๒๕๓๕ พรรษา บัณฑิต ยัน ภาด
 จันทรคติ นิยม ระ สละ สัจ จักร มา ชม มาศ ชยณ
 บัณษ อัฐ มี คติ ถิ คุกร วาร สรี ยศ คติ ภาด
 รัตน โกสินทร์ ศัก ๑๑๐ กุม ภา พัน ชมาศ บัณษ
 วาร บริ เลท ภาล ก้า ทนค

พระบาท สมเด็จ พระปรมมินทร์ มหา พุ
 ลงกรณ์ ๑๕๑ พระ รุด รอม เกลา เจ้า อยู่หัว
 ทรง พระ ราช คำ รัศคหบดี พระ เจ้า น้อย ยาเขอ
 พระ องค์ เจ้า โสณ บดิน ทิตย ไ้ รับ ราช การ ใน
 ออฟฟิศ ทลวง แด เป็น ราช องครักษ์ แด เนิม มา
 ภาย หลัง ทรง พระ กรุณา ไปรค เกลา ใ ให้ เสด็จ
 ไป เรียน วิชาน กรุง อังกฤษ แล ได้ เสด็จ ไป ใน
 หมู่ ราช ทูต ซึ่ง ไป เจริญ ทาง พระ ราช ไมตรี
 ณ ประ เทศ ยู ใน คิส เตค คอ เมริกา ครั้น เมื่อ เสด็จ
 กลับ มา ณ กรุง เทพ ใ ก็ ไ้ รับ ราช การ
 ใน ตำแหน่ง ราช เลขา ชิการ ฝ่าย อังกฤษ ตาม เนิม
 ครั้น เมื่อ บัชวค สัมภุทธิ ศัก รุด ศัก ราช
 ๑๒๕๐ มี ราช การ ที่ จะ ตั้ง จัก บัชง ภิรม ภิยา พระ
 ราช อาณา เขต รทาง เมือง เชียง ใหม่ ซึ่ง ต่อ กบั
 ยาง แกรง แด เลี้ยว จึง ไ้ ไปรค เกลา ใ ให้
 เสด็จ ขึ้น ไป ทรง บัชค บัณษ ข้าราชการ ฝ่าย ทหาร
 พล เรือน ทั้ง ใน กรุง หัว เมือง จัก การ ภิรม ภิ